

Załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 23.2023
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
we Wrocławiu z dnia 30 sierpnia 2023 r.

**Miejsce oraz sposób udostępnienia ścieżki dydaktycznej, szlaków turystycznych i drogi
do ruchu pojazdów w rezerwacie przyrody „Jaskinia Niedźwiedzia”.**

Lp.	Miejsce udostępniania	Numery działek ewidencyjnych/wydzienienia leśne	Sposób udostępniania szlaku
1.	<p>Ścieżka dydaktyczna (tzw. Ścieżka Krasowa) rozpoczyna się na wysokości kamieniołomu Kletno I, biegnie drogą asfaltową, następnie skręca w lewo w drogę leśną przechodząc na prawy brzeg Kleśnicy, a dalej prowadzi ścieżką leśną do pawilonu wejściowego do Jaskini Niedźwiedziej. Stąd ścieżka biegnie w górę rzeki Kleśnicy wzdłuż jej prawego brzegu zboczem góry Stroma, a następnie przekracza rzekę, by następnie zawrócić w dół do szlaku turystycznego żółtego. Ścieżka turystyczna kończy swój bieg w miejscu połączenia z innymi szlakami turystycznymi.</p> <p>Długość ścieżki dydaktycznej wynosi 1,59 km.</p>	<p><u>W Nadleśnictwie Łądek Zdrój:</u> Działka ewidencyjna nr 1/35 obręb ewidencyjny Stronie Lasy, działka ewidencyjna 1/2 obręb ewidencyjny Stronie Lasy, działka ewidencyjna 270/2 obręb ewidencyjny Stronie Lasy, (wydzienienia leśne nr 270-d Leśnictwa Kletno), działka ewidencyjna nr 303/6 obręb ewidencyjny Stronie Lasy (wydzienienia leśne nr 303-a, 303-b, 303-c, Leśnictwa Kletno), działka ewidencyjna nr 303/7 obręb ewidencyjny Stronie Lasy, działka ewidencyjna nr 2/5 obręb ewidencyjny Stronie Lasy, działka ewidencyjna nr 304/5 obręb ewidencyjny Stronie Lasy (wydzienienia leśne poza PGL LP), działka ewidencyjna nr 304/2 obręb ewidencyjny Stronie Lasy (wydzienienia leśne nr 304-d, 304-i Leśnictwa Kletno), działka ewidencyjna nr 314 obręb ewidencyjny Stronie Lasy (wydzienienia leśne nr 314-l, 314-d, 314-a Leśnictwa Kletno), działka ewidencyjna nr 313 obręb ewidencyjny Stronie Lasy (wydzienienia leśne nr 313-d, 313-c Leśnictwa Kletno).</p>	<p>Ruch pieszy.</p> <p>Ogólnodostępna, całoroczna.</p> <p>Edukacyjny/turystyczny/rekreacyjny.</p> <p>Poruszając się ścieżką dydaktyczną należy respektować ogólne zasady ochrony przyrody, a przede wszystkim przestrzegać zakazy obowiązujące w rezerwacie przyrody „Jaskinia Niedźwiedzia”.</p>
2.	<p>Ścieżka dydaktyczna (Kletno - Śnieżnik) rozpoczyna się na wysokości kamieniołomu Kletno I, początkowo biegnie drogą asfaltową. Na wysokości pawilonu wejściowego do Jaskini Niedźwiedziej biegnie dalej prosto kamienistą drogą leśną</p>	<p><u>W Nadleśnictwie Łądek Zdrój:</u> Działka ewidencyjna nr 1/35 obręb ewidencyjny Stronie Lasy, działka ewidencyjna 1/2 obręb ewidencyjny Stronie Lasy, działka ewidencyjna 270/2 obręb ewidencyjny Stronie Lasy, (wydzienienia leśne nr 270-d Leśnictwa Kletno), działka ewidencyjna nr 303/6 obręb ewidencyjny Stronie Lasy (wydzienienia leśne nr 303-b,</p>	<p>Ruch pieszy.</p> <p>Ogólnodostępna, całoroczna.</p> <p>Edukacyjny/turystyczny/rekreacyjny.</p>

	<p>równoległe do Kleśnicy do granic rezerwatu (dalej szlak biegnie otuliną rezerwatu przyrody do Przełęcz Snieżnickiej).</p> <p>Długość ścieżki dydaktycznej wynosi 0,76 km.</p>	<p>Leśnictwa Kletno), działka ewidencyjna nr 313 obręb ewidencyjny Stronie Lasy (wydzielenia leśne nr 313-c, 313-d, Leśnictwa Kletno), działka ewidencyjna nr 314 obręb ewidencyjny Stronie Lasy (wydzielenia leśne nr 314-a, 314-d, 314-l Leśnictwa Kletno).</p>	<p>Poruszając się ścieżką dydaktyczną należy respektować ogólne zasady ochrony przyrody, a przede wszystkim przestrzegać zakazy obowiązujące w rezerwacie przyrody „Jaskinia Niedźwiedzia”.</p>
3.	<p>Szlak turystyczny „niebieski” (Szlak Papieski, Międzynarodowy Szlak EB E3) biegnie granicą rezerwatu przyrody (wzdłuż granicy rezerwatu „Śnieżnik Kłodzki”, rozpoczyna się na południowo-wschodnim krańcu rezerwatu na grzbiecie góry Stromej, następnie zбочem Śnieżnika (dalej obok ruin Domku Książęcego do Hali pod Śnieżnikiem).</p> <p>Długość szlaku turystycznego wynosi 1,32 km.</p>	<p>W Nadleśnictwie Łądek Zdrój: Działka ewidencyjna nr 299 obręb ewidencyjny Stronie Lasy (wydzielenia leśne nr 299-f, 299-c, 299-g Leśnictwa Kletno), działka ewidencyjna nr 300 obręb ewidencyjny Stronie Lasy (wydzielenia leśne nr 300-a, 300-b, 300-d Leśnictwa Kletno), działka ewidencyjna nr 301 obręb ewidencyjny Stronie Lasy (wydzielenia leśne nr 301-f, 301-a, 301-i, 301-b Leśnictwa Kletno).</p>	<p>Ruch pieszcy, rowerowy.</p> <p>Ogólnodostępny, całoroczny.</p> <p>W okresie zimowym szlak dostępny dla narciarstwa biegowego.</p> <p>Turystyczny/rekreacyjny.</p> <p>Poruszając się szlakiem turystycznym należy respektować ogólne zasady ochrony przyrody, a przede wszystkim przestrzegać zakazy obowiązujące w rezerwacie przyrody „Jaskinia Niedźwiedzia”.</p>
4.	<p>Szlak turystyczny „żółty” rozpoczyna się na wysokości kamieniołomu Kletno I, początkowo biegnie drogą asfaltową. Na wysokości pawilonu wejściowego od szlaku odchodzi szlak dojściowy prowadzący do pawilonu wejściowego Jaskini Niedźwiedziej (drogą asfaltową przechodzącą w drogę brukowaną o długości 0,18 km oraz betonowymi schodami o długości 0,02 km). Szlak prowadzi dalej prosto kamienistą drogą leśną wzdłuż lewego brzegu</p>	<p>W Nadleśnictwie Łądek Zdrój: Działka ewidencyjna nr 1/35 obręb ewidencyjny Stronie Lasy, działka ewidencyjna 1/2 obręb ewidencyjny Stronie Lasy, działka ewidencyjna 270/2 obręb ewidencyjny Stronie Lasy, (wydzielenia leśne nr 270-d Leśnictwa Kletno), działka ewidencyjna nr 303/6 obręb ewidencyjny Stronie Lasy (wydzielenia leśne nr 303-b, Leśnictwa Kletno), działka ewidencyjna nr 313 obręb ewidencyjny Stronie Lasy (wydzielenia leśne nr 313-c, 313-d, Leśnictwa Kletno), działka ewidencyjna nr 314 obręb ewidencyjny Stronie Lasy (wydzielenia leśne nr 314-a, 314-d, 314-l, Leśnictwo Kletno), działka ewidencyjna nr 304/3 obręb ewidencyjny Stronie Lasy,</p>	<p>Ruch pieszcy.</p> <p>Ogólnodostępny, całoroczny.</p> <p>Turystyczny/rekreacyjny.</p> <p>Poruszając się szlakiem turystycznym należy respektować ogólne zasady ochrony przyrody, a przede wszystkim przestrzegać zakazy obowiązujące w rezerwacie przyrody „Jaskinia Niedźwiedzia”.</p>

	<p>Kleśnicy do granicy rezerwatu (następnie szlak będzie otuliną rezerwatu przyrody), aby ponownie przeciąć rezerwat przyrody (dalej otuliną prowadzi do Przełęcz Śnieżnickiej).</p> <p>Długość szlaku turystycznego wynosi 0,98 km.</p>	<p>działka ewidencyjna nr 304/4 obręb ewidencyjny Stronie Lasy, działka ewidencyjna nr 304/5 obręb ewidencyjny Stronie Lasy, działka ewidencyjna nr 2/5 obręb ewidencyjny Stronie Lasy, działka ewidencyjna nr 304/2 obręb ewidencyjny Stronie Lasy (wydzielenia leśne nr 304-i Leśnictwa Kletno).</p>	
5.	<p>Szlak rowerowy „niebieski” (93) rozpoczyna się na wysokości kamieniołomu Kletno I, początkowo będzie drogą asfaltową. Na wysokości pawilonu wejściowego do Jaskini Niedźwiedziej będzie dalej prosto kamienistą drogą leśną równoległą do Kleśnicy do granic rezerwatu (dalej szlak będzie otuliną rezerwatu przyrody drogą leśną do Przełęcz Śnieżnickiej).</p> <p>Długość szlaku turystycznego wynosi 0,76 km.</p>	<p><u>W Nadleśnictwie Łądek Zdrój:</u> Działka ewidencyjna nr 1/35 obręb ewidencyjny Stronie Lasy, działka ewidencyjna 1/2 obręb ewidencyjny Stronie Lasy, działka ewidencyjna 270/2 obręb ewidencyjny Stronie Lasy, (wydzielenia leśne nr 270-d Leśnictwa Kletno), działka ewidencyjna nr 303/6 obręb ewidencyjny Stronie Lasy (wydzielenia leśne nr 303-b, Leśnictwa Kletno), działka ewidencyjna nr 313 obręb ewidencyjny Stronie Lasy (wydzielenia leśne nr 313-c, 313-d, Leśnictwa Kletno), działka ewidencyjna nr 314 obręb ewidencyjny Stronie Lasy (wydzielenia leśne nr 314-a, 314-d, 314-l Leśnictwa Kletno).</p>	<p>Ruch rowerowy.</p> <p>Ogólnodostępny, całoroczny.</p> <p>Turystyczny/rekreacyjny.</p> <p>Poruszając się szlakiem rowerowym należy respektować ogólne zasady ochrony przyrody, a przede wszystkim przestrzegać zakazy obowiązujące w rezerwacie przyrody „Jaskinia Niedźwiedzia”.</p>
6.	<p>Szlak rowerowy ER-2 (tzw. Szlak Liczyrzepy) będzie drogą szutrową tzw. „Drogą Wopowską” od wschodniej granicy rezerwatu przyrody z boczem góry Stromej do Przełęcz Śnieżnickiej.</p> <p>Długość szlaku turystycznego wynosi 2,50 km.</p>	<p><u>W Nadleśnictwie Łądek Zdrój:</u> Działka ewidencyjna nr 304/2 obręb ewidencyjny Stronie Lasy (wydzielenia leśne nr 304-a, 304-b, 304-f, 304-g, 304-h Leśnictwa Kletno), działka ewidencyjna nr 305 obręb ewidencyjny Stronie Lasy (wydzielenia leśne nr 305-a, 305-b, 305-f, 305-c Leśnictwa Kletno), działka ewidencyjna nr 306 obręb ewidencyjny Stronie Lasy (wydzielenia leśne nr 306-a, Leśnictwa Kletno), działka ewidencyjna nr 307 obręb ewidencyjny Stronie Lasy (wydzielenia leśne nr 307-a, 307-d, 307-f, 307-h, 307-i, 307-j Leśnictwa Kletno).</p>	<p>Ruch rowerowy z dopuszczeniem ruchu pieszego.</p> <p>Ogólnodostępny, całoroczny.</p> <p>W okresie zimowym szlak dostępny dla narciarstwa biegowego.</p> <p>Turystyczny/rekreacyjny.</p> <p>Poruszając się szlakiem rowerowym należy respektować ogólne zasady</p>

			ochrony przyrody, a przede wszystkim przestrzegać zakazy obowiązujące w rezerwacie przyrody „Jaskinia Niedźwiedzia”.
7.	<p>Podziemny szlak turystyczny (trasa turystyczna w Jaskini Niedźwiedziej w Kletnie) rozpoczyna się w pawilonie wejściowym. Wewnątrz jaskini trasa przebiega w obrębie środkowego piętra. Właściwe wejście do jaskini prowadzi z Pawilonu Wejściowego do śluzy wejściowej (dawna Sala Niedźwiedzia). Trasa biegnie po metalowej kładce i schodami nad Wielką Szczeliną do Sali Progu Ryżowego. Z tej Sali trasa prowadzi wąskim korytarzem w dół po schodach, do położonej niżej (około 4 m) Sali Lwa, w której znajduje się ekspozycja ilustrująca metody prac paleontologicznych oraz szkielety i modele zwierząt plejstoceńskich. Następnie wiedzie do góry po schodach przez wykop w osadach do Sali Przejściowej z ekspozycją szkieletu niedźwiedzia. Dalej w głąb górotworu trasa prowadzi po schodach korytarzem przekopanym w osadach (tzw. Korytarz Kuny – równoległy do Korytarza Odkrywców) do Sali Biwaku – skrzyżowania Korytarza Mis Martwicowych i Korytarza Człowieka Pierwotnego. Z Sali Biwaku, trasa przebiega sztucznie wykutym Korytarzem</p>	Działka ewidencyjna 2/5 obręb ewidencyjny Stronie Lasy.	<p>Ruch pieszcy.</p> <p>Przejście wyłącznie w grupach 15 osobowych z wykwalifikowanym przewodnikiem jaskiniowym, całoroczny (z wyjątkiem okresów przerw regulaminowych i wskazanych dni tygodnia, gdy Jaskinia Niedźwiedzia zostaje wyłączona z ruchu turystycznego).</p> <p>Turystyczny/edukacyjny.</p> <p>Poruszając się szlakiem turystycznym należy ściśle respektować obowiązujący w obiekcie regulamin, w tym dostosowywać się do poleceń przewodnika i obsługi.</p>

	<p>Marmurowym do Korytarza Stalaktytowego i dalej skręca w lewo do Zaułka Kaskad w Sali Pałacowej. Następnie trasa prowadzi wzdłuż całej Sali Pałacowej do jej skrzyżowania z Korytarzem Mis Martwicowych (Zaulek Heliktytowy). A następnie ciasnym, częściowo poszerzonym Korytarzem Wodnym i przez sztucznie wykuty korytarz dochodzi ponownie do Korytarza Człowieka Pierwotnego. Przedłużeniem tego korytarza jest sztolnia, na końcu której znajduje się wyjście z jaskini. Sztolnia prowadzi przez dwie stalowe bramy – stanowiące śluzy powietrzne.</p> <p>Od Biwaku przez Korytarz Stalaktytowy, do Sali Pałacowej i dalej Korytarzem Wodnym do Korytarza Człowieka Pierwotnego trasa dostosowana do wymagań osób z niepełnosprawnościami. W celu dojścia do Biwaku (od strony śluz wyjściowych) dopuszczone jest przejście tych osób wraz z opiekunem przez Korytarz Człowieka Pierwotnego.</p> <p>Długość podziemnego szlaku turystycznego wynosi ok. 0,35 km.</p>		
8.	Podziemny szlak turystyczny (trasa turystyczno-edukacyjna w Jaskini	Działka ewidencyjna 2/5 obręb ewidencyjny Stronie Lasy.	Ruch pieszy.

	<p>Niedźwiedziej tzw. trasa ekstremalna) rozpoczyna się w pawilonie wejściowym, następnie z kładki nad Wielką Szczeliną, metalową drabinką trasa prowadzi w dół na naturalną platformę, gdzie rozpoczyna się właściwa trasa w Starych Dolnych Partiach Jaskini Niedźwiedziej. Trasa początkowo odbiega nieco w bok prowadząc pod kratę zamykającą Szufładę – wejście do Nowych Dolnych Partii. Od kraty trasa biegnie na dno Wielkiej Szczeliny. Dalej trasa prowadzi do Korytarza Nietoperzy i Salki Żyrafy. Następnie ciasnym korytarzem trasa dochodzi do Sali Blokowej, skąd przez Długą Szczelinę do Salki z Wodospadem. Z Salki z Wodospadem trasa powraca do małego ronda, gdzie łączy się z Długą Szczeliną. Trasa powrotna prowadzi przez Salę Blokową do Wielkiej Szczeliny, skąd drabinką i kładką wychodzi się do pawilonu wejściowego .</p> <p>Długość podziemnego szlaku turystycznego wynosi ok. 0,25 km.</p>		<p>Wejście limitowane z wyznaczonym przewodnikiem jaskiniowym posiadającym uprawnienia taternika jaskiniowego, całoroczny (z wyjątkiem okresów przerw regulaminowych i wskazanych dni tygodnia, gdy Jaskinia Niedźwiedzia zostaje wyłączona z ruchu turystycznego).</p> <p>Turystyczny/edukacyjny.</p> <p>Poruszając się szlakiem turystycznym należy respektować obowiązujący w obiekcie regulamin, w tym polecenia przewodnika i obsługi obiektu.</p>
9.	<p>Droga do ruchu pojazdów rozpoczyna się na wysokości kamieniołomu Kletno I, biegnie drogą asfaltową, a dalej brukowaną do pawilonu wejściowego Jaskini Niedźwiedziej.</p>	<p><u>W Nadleśnictwie Łądek Zdrój:</u> Działka ewidencyjna nr 1/35 obręb ewidencyjny Stronie Lasy, działka ewidencyjna 1/2 obręb ewidencyjny Stronie Lasy, działka ewidencyjna 270/2 obręb ewidencyjny Stronie Lasy, (wydzielenia leśne nr 270-d Leśnictwa Kletno), działka ewidencyjna nr 303/6 obręb ewidencyjny Stronie Lasy (wydzielenia leśne nr 303-b,</p>	<p>Dopuszczony ruch samochodowy drogą asfaltową do pawilonu wejściowego do Jaskini Niedźwiedziej – wyłącznie na podstawie zezwolenia Nadleśniczego Nadleśnictwa Łądek Zdrój.</p>

	Długość drogi do ruchu pojazdów wynosi ok. 0,71 km.	Leśnictwa Kletno), działka ewidencyjna nr 313 obręb ewidencyjny Stronie Lasy (wydzielenia leśne nr 313-c, 313-d, Leśnictwa Kletno), działka ewidencyjna nr 314 obręb ewidencyjny Stronie Lasy (wydzielenia leśne nr 314-a, Leśnictwa Kletno), działka ewidencyjna nr 304/3 obręb ewidencyjny Stronie Lasy, działka ewidencyjna nr 304/4 obręb ewidencyjny Stronie Lasy, działka ewidencyjna nr 304/5 obręb ewidencyjny Stronie Lasy, działka ewidencyjna nr 2/5 obręb ewidencyjny Stronie Lasy.	
--	---	---	--

Regionalny Dyrektor Ochrony
Środowiska we Wrocławiu

Wojciech Rejman

*/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/*